

Književna poročila.

Boris Miran, *Strunam slovo. Zadnji pesniški utrinki.* — Zbral in objavil F. S. Šegula. V Ljubljani 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 63; 12°.

Leta 1869. je izdal Boris Miran — Josip Stritar — prav tako knjižico, z naslovom *«Pesmi, leta 1869.* — koliko izmed nas jih je bilo tedaj sploh na svetu? Stritar pa, rojen leta 1836., je bil tedaj že nad 30 let star. Njegovo sedemdesetletnico smo praznovali, ves narod jo je praznoval, leta 1906.; odslej imamo Stritarjevo ulico v Ljubljani, odslej je preteklo že 16 let; v viharju svetovne vojske je tiho šla mimo nas Stritarjeva osemdesetletnica in zdaj smo prekoračili že prvo polovico poti k njegovi devetdesetletnici! Videli smo v njem simbol neizcrpne, zdrave moči našega naroda.

Zdaj pa je zapel *«Strunam slovo!»* Pesem s tem naslovom je natisnjena kot zadnja v tej zbirki in ima datum 11. novembra 1920. *«Z Bogom, strune moje mile, v žalosti ste me tešile in mi lajšale srcé. Zdaj pa v miru tu ležite, nikdar več se ne glasite!»* To je končni akord. *«Lehké nogé, lehkó srcé, iz prsi mladih pesem glasna...»*, tako je zavriskal v lepi mladi svet leta 1869. mladi Boris Miran kot motto svojih *«Pesmi»*, proseč v prvem sonetu *«Natoro sveto»*, naj mu ali ustvari drugo srce ali pa mu naj podari *«petja sladki dar»*. In natura mu je podarila sladki dar poezije ter mu ohranila mlado srce kot zakladnico blagovesti, plemenitosti, pravičnosti, dovtetnosti, miline, preko treh človeških rodov! Blažena mladost, bodra modrost, blaga starost, tako je v žaru poezije prehodil Boris Miran tri rodove.

Blaga starost, pravim; a lahko mu ni. Pisal mi je 4. avgusta 1918., da so mu oči oslabele zaradi stradanja... In danes? Ali veste, kaj je z njegovimi očmi? Ne morem zapisati strašne besede! Naj pa Vas pretrese, ko čitate v tej zbirki na strani 53. pesem *«Slep!»* Oj, Vi bralci, zdaj čitajte pesem *«Slovo»* na strani 48., zdaj boste razumeli, tudi če še niste stari osemdeset, sedemdeset, šestdeset let, zakaj naš pesnik s tako slastjo opeva *«milo solnce iz višave»*, zakaj se tako težko od njega poslavlja! Boris Miran ne pesnikuje, on pesmi doživlja in izživlja. Same take pesmi, iz dveh desetletij tega stoletja, so v tej knjižici zbrane.

Zbral jih je in z vestnimi opombami opremil blagi pesnikov prijatelj, upokojeni župnik F. S. Šegula, ki mu je posvečena pesem na strani 47. Redko prijateljstvo dveh v srčni blagosti si sorodnih mož, ki jih družijo tudi zavestno umevanje medsebojne težke usode...

V zbirki pesmi se kaže v vzorcih ves Stritar, kakor ga poznamo; označil bi ga: ne-naturalističen objektivist, ampak priroden (naturen) subjektivist... Moj Bog! Pustimo te hladne besede teorije in kritike. Veselimo se, da je vznikla v našem narodu ta knjižica, ki ji v našem slovstvu ni bilo in pač ne bo para. zlasti ne po njenih zunanjih okoliščinah. Naš največji idealist se z njo poslavlja od nas; doživel je silno prevaranj, a ni prevaran. Zapisal je v preteklem stoletju preroške besede *«Družina velika so vsi narodi, pravica vlada, ljubezen sodi»* in je upal, da bodo tak zlati vek ustvarili na svetu Slovani. In danes?... Rekli smo leta 1906.: *«naj tudi ta doba ne pride nikoli, ideja je lepa»*. A Stritar? S svojim duševnim očesom gleda kvišku *«Na goro!»* *«Jaz pa pojdem na goró, na goró visóko; svet, ostani za menó, pod menó globóko.»* Tudi mi glejmo kvišku, na goro! Idealist se poslavlja, njegovi ideali nam ostanejo.¹ Dr. Jos. Tominšek.

¹ To poročilo je bilo napisano približno pred letom dni, ko je knjiga izšla. — Op. uredništva.